

NARVIK

Foto: Liam Doran

ROS-ANALYSE

RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE FOR REISELIVET I NARVIKREGIONEN

Visit Narvik AS

Versjon 2.0

Revidert 2025. 0

Innhold

Om reisemålet.....	2
Beskrivelse av kommunene.....	2
Gratangen.....	2
Narvik.....	2
Lavangen.....	2
Bakgrunn og grunnlag for ROS-analysen.....	3
Kartlegging og årsak (del 1)	4
Analyseskjema med risikovurdering (del 2).....	5
ROS Handlingsplan med status (del 3).....	7
Versjonslogg	10

Om reisemålet

Medlemskommunene i på reisemålet består i 2025 av Narvik, Gratangen og Lavangen kommune. Landskapet i kommunene er variert, og består av fjell, fjorder, kystområder, daler, breer, samt skog og lavtliggende, småkupert terreng. Mye av reiselivets aktiviteter foregår i naturen, og er derfor utsatt for risiko. Det er mange høye fjell på destinasjonen, og man skal ikke mange høydemeter over havet før været raskt snur.

Besøkende som kommer til vår region ønsker opplevelser som vandring, sykling, togtur, hundekjøring, is- og fjellklatring, toppturer, mm. Om sommeren kommer mange for å gå fjellturer, sykle i terrenget, reise med Ofotbanen, tur med fjordcruise eller RIB-båt. Om vinteren er Narvikfjellet skianlegg populært – særlig blant lokalbefolkningen. Mange kommer for å stå på ski i skianlegget, men også toppturer på egenhånd eller med guide. Narvikregionen har et utvalg av aktører som driver med hundekjøring. Mange gjester kommer til Narvik med cruiseskip og en høy andel av disse deltar på utflukter.

Beskrivelse av kommunene

Gratangen

Langs fjord-sidene og i Gratangsbotn fører dalsøkk over til nabobygdene. Fra Gratangsbotn går (passhøyder i meter over havet): Fjordbotneidet nordover til Lavangen (420), Gratangseidet sørover til Herjangen i Ofoten (330), og mot øst Meelvas dalføre over Gratangsfjellet (428) over til Spansdalen og Salangsdalen; over de to sistnevnte går begge steder E6.

Om lag 30 prosent av kommunen ligger lavere enn skoggrensen (250–300 meter over havet). Det er reinbeiter i fjellet, og Gratangen har et visst samisk innslag i befolkningen.

Narvik

I kyst- og fjordstrøkene vest for grunnfjellsområdet dominerer glimmerskifer og glimmergneis fra den kaledonske foldesonen. I dette området går det en smal stripe kalkstein nær overgangen til grunnfjellet fra områdene rundt Beisfjord tettsted i sør over Straumen i overgangen mellom Rombaken og Rombaksbotn og videre nordover til nedre del av Vassdalen.

Landskapet i kommunen er svært berglendt. Over 60 prosent av arealet ligger høyere enn 600 meter over havet, og mange topper er dekket av breer. Høyeste topp er Storsteinsfjellet, 1894 meter over havet, som ligger i grunnfjellsområdet i øst. Fra munningen av den vide Herjangsfjorden, Ofotfjordens nordøstligste del, skjærer Rombaken med Rombaksbotn seg inn mot øst og den trange Beisfjorden mot sørøst. Lengre ute fører Skjomen, Efjorden og Tysfjorden sørover fra Ofotfjorden.

Langs Ofotfjorden og ytre deler av Efjorden finnes lave kystpartier. Sør for Kjeldebotn ligger en dyp, flat dal med frodig bjørkeskog, kalt Kjeldemarka. Det viktigste området for bosetning og jordbruk er forsenkningen i landskapet mellom fjorden Ballangen og Efjorden lenger vest med blant annet Ballangsmarka. Ellers preges kommunen av et berglendt landskap med en del høye fjellpartier og flere breer. Størst av disse er Frostisen som med 25 km² er nr. 12 blant landets breer etter areal.

Lavangen

Landskapet i Lavangen preges av den 17 kilometer lange og to kilometer brede fjorden Lavangen, en arm av Astafjorden mot sørøst. Fjorden har bratte sider, særlig i den ytre delen, og innenfor botnen går

den over i den trange Spansdalen (nordsamisk Runguvuopmi), som er omgitt av høye fjell. Her finnes kommunens høyeste fjell, Spanstind (nordsamisk Rungugáisá, 1457 meter over havet). Gjennom Spansdalen renner Spansdalelva som kommer fra traktene øst for Rívtind (nordsamisk Bassevárri; 1452 moh.) på grensen til Narvik kommune, Nordland, og munner ut i botnen av Lavangen.

Bakgrunn og grunnlag for ROS-analysen

Vi har sett på Gratangen og Narvik kommune (felles analyse) samt Lavangen kommune sine ROS-analyser, og i hvilken grad de fanger opp risiko og sårbarhet som omfatter reiselivsaktivitet. Vi har først laget en "forenklet" ROS-analyse med utgangspunkt i reisemålets særegenhet og sesongmessige variasjoner. Deretter har vi sett hvilke scenarioer kommunene har dekket, for så å jobbe videre med det kommunene ikke har fanget opp, se [kartlegging og årsak - del 1](#).

Vi har foretatt en risikovurdering av sannsynlighet og konsekvens, hvor vi har gitt scenarioene score 1-3, se [analyseskjema med risikovurdering - del 2](#). Så har vi valgt ut scenarioene med høyest risiko, og laget forslag til aktuelle løsninger og tiltak, se [ROS handlingsdel med status - del 3](#).

Jord-, flom- og snøskred er nevnt i kommunenes ROS-analyser. Snøskred i forbindelse med turisme/tilreisende er ikke nevnt spesifikt i Narvik/Gratangen sitt (interkommunalt dokument).

I Lavangen kommunes ROS-analyse er «*Snøras utløst av menneskelig aktivitet*» inkludert som scenario nr 8 på side 24.

I Begrunnelse for sannsynlighet i Lavangens ROS-analyse står det videre «Sannsynligheten for at snøras kan utløses via menneskelige hendelser vil øke, da interessen for friluftaktiviteter på topper og bratt terreng er økende. I tillegg til økt satsning innenfor reiselivsnæringen som vil føre til økte friluftaktiviteter på vinterstid.»

Vi har i løpet av de siste 5-10 årene registrert en betydelig økning i bruken av omkringliggende fjellområder som toppturmål. Spanstind er kjent som et lett tilgjengelig og attraktivt toppturmål på vinterstid for skientusiaster. Det er gjort registreringer som viser at mellom 40 og 60 personer tar seg opp på ski på de beste dagene i perioden fra mars-mai.

Scooterkjøring i rasfarlig terreng.»

Vi har likevel valgt å inkludere dette i vår ROS-analyse som omfatter alle 3 kommunene, slik at vi er sikre på at dette er noe som fanges opp på hele reisemålet. Topptur-aktivitet øker i popularitet hvert år, og vi har sett alvorlige personulykker de siste årene (f.eks. Lyngen og Tromsø). Derfor er det viktig å være føre-var, og å komme ut med aktuell informasjon i relevante kanaler. Dette er noe både Visit Narvik, kommunene og reiselivsaktørene selv kan bidra med.

Narvik, Evenes og Gratangen sin felles ROS-analyse ble vedtatt i 2021, og revidert i 2024. **Lavangen kommunes** ROS-analyse ble vedtatt i 2023. Visit Narvik deltar i Narvik kommunes beredskapsråd. På bakgrunn av den helhetlige, overordnede ROS-analysen vil den ansvarlige enhet pålegges å lage en handlingsplan / tiltakskort som viser hvordan risikobildet kan minimaliseres og med målsetting om snarest å komme tilbake til normaltilstand etter hendelser.

Kartlegging og årsak (del 1)

Forenklet analyse med utgangspunkt i reisemålets særegenhet og sesongmessige variasjoner. Hendelser som **ikke** er nevnt i kommunenes ROS-analyse er merket med tekstfarge **vibrant blue**. Visit Narvik har benyttet «Veiledning risikoanalyse – Hjelpemiddel til Standard for bærekraftig reisemål» versjon 3.0, utarbeidet 01.01.2022 som grunnlag til analysen.

Kartlegging og årsak (del 1)	
Uønsket hendelse	Årsak (utløsningskilde)
Fall fra fjell (til fots)	Uaktsomhet, naturforhold
Ulykke ved skikjøring i fjellet	Uaktsomhet, naturforhold
Savnet person i fjellet	Uaktsomhet, naturforhold
Ulykke ved snøskred	Naturlig utløst eller utløst av tilleggsbelastningen (skigåer, snøscooter, turfølge som går tett sammen)
Ulykke ved fjellklatring	Uaktsomhet, naturforhold
Brann på overnattingssted	Uaktsom eller forsettlig
Ulykke ved kajak- /kanopadling	Kantring, fall over bord, krasj
Ulykke med båt	Kantring, drivstoffmangel, fall over bord, krasj
Ulykke ved bading/svømming/dykking	Naturgitte forhold, ulykke, uaktsomhet
Ulykke med sykkel	Krasj, fall
Ulykke ved hundekjøring	Kastet av slede
Togstans på Ofotbanen	Snøskred, rasfare, tekniske feil, solslyng, værforhold, ulykke etc.
Brann på overnattingssted	Uaktsomhet, menneskelig svikt, ildspåsettelse eller svikt i elektrisk anlegg
Værfaste turister/gjester i fjellet	Plutselig værskifte, dårlig bekledning/utstyr ift. været
Angrep fra dyr i Polar Park	Bitt eller andre skader, dersom gjester kommer seg inn i innhengning eller plasserer hendene innenfor gjerdet
Pandemi	Ny mutasjon av korona-viruset eller annen pandemi

Stans i fergetrafikken	Fergeulykke, elektrisk svikt (batteridrevet ferge), værforhold
Ulykke i tunnel / tunnelbrann	Kjøretøy som krasjer i tunnelen og brann oppstår med giftige branngasser. Brannen medfører store skader på tunnelen og den må derfor holdes stengt i flere uker for reparasjonsarbeid
Store trafikkulykker	Vær-/føreforhold, uaktsom eller forsettlig (?) kjøring
Ekstremvær og langvarig strømbrydd	Klimaendringer
Fjellskred, Oversvømmelse av vei	Skredet rammer riksveien, telenettet og strømmettet (kritisk infrastruktur) som går langs fjorden. En del av skredet går ut i fjorden og genererer en stor flodbølge.
Skipsforlis	Malmskipet får motorstans. Kraftig vind driver skipet så nært land at det grunnstøter. Forliset medfører et utslipp av bunkersolje
Evakuering av cruiseskip	Brann, grunnstøting, uvær
Matforgiftning	Bakterier, virus, f.eks. Noro-virus
Risiko ved kjøring på arktiske (vinter)veier	Ulykker, uferlighet, feil bruk av sikkerhetsutstyr, manglende kjennskap til norske trafikkregler, dårlig sikt/værforhold, ukjent med lav promillegrense, distraksjon (foto/mobil/GPS), kulturelle forskjeller i kjørevaner, farlige stopp for fotografering.
Terror	«Ensom ulv» eller grupperinger

Analyseskjema med risikovurdering (del 2)

I analysen ovenfor har vi sett hvilke scenarioer kommunene har dekket / ikke dekket, uten risikovurdering. I analysen under har vi valgt å jobbe videre med scenarioene kommunene ikke har fanget opp.

Vi har foretatt en risikovurdering av sannsynlighet og konsekvens, hvor vi har gitt scenarioene score 1-3. Deretter har vi beregnet risikofaktoren ved å multiplisere sannsynlighetsfaktoren med konsekvensfaktoren. Så har vi valgt ut scenarioene med høyest risiko (score på 3 eller høyere), og laget forslag til aktuelle løsninger og tiltak i en handlingsplan.

Analyseskjema med risikovurdering (del 2)		Risikovurdering					
	Årsak (utløsningskilde)	Sannsynlighet			Konsekvens		
		Skjer ofte 3	Kan skje 2	Skjer sjelden 1	Fare for død 3	Varig skade 2	Ufarlig skade 1
Fall fra fjell (til fots)	Uaktsomhet, naturforhold		X		X		
Ulykke ved skikjøring i fjellet	Uaktsomhet, naturforhold		X		X		
Savnet person i fjellet	Uaktsomhet, naturforhold		X		X		
Ulykke ved snøskred	Naturlig utløst eller utløst av tilleggslastningen (skigåer, snøscooter, turfølge som går tett sammen)		X		X		
Ulykke ved fjellklatring	Uaktsomhet, naturforhold		X		X		
Ulykke ved kajakk-/kanopadling	Kantring, fall over bord, krasj,			X		X	
Ulykke ved bading/svømming/dykking	Naturgitte forhold, ulykke og uaktsomhet		X		X		
Ulykke med sykkel	Krasj, fall		X			X	
Ulykke ved hundekjøring	Kastet av slede, uaktsomhet			X			X
Værfaste turister/gjester i fjellet	Plutselig værskifte, dårlig bekledning/utstyr ift. været	X					X
Angrep fra dyr i Polar Park	Bitt eller andre skader, dersom gjester kommer seg inn i innhengning eller plasserer hendene innenfor gjerdet			X		X	
Matforgiftning	Bakterier, virus, f.eks. Noro-virus		X				X
Risiko ved kjøring på arktiske (vinter)veier	Ulykker, uerfarenhet, feil bruk av sikkerhetsutstyr, manglende kjennskap til norske trafikkregler, dårlig sikt/værforhold, ukjent med lav promillegrense, distraksjon (foto/mobil/GPS), kulturelle forskjeller i kjørevaner, farlige stopp for fotografering.	X				X	

ROS Handlingsplan med status (del 3)

Handlingsplanen beskriver aktuelle løsninger for å redusere risiko, tiltak som bør iverksettes, hvem som har ansvar for tiltaket og hva som er iverksatt siden utarbeidelse i 2021-22 (kolonne «Status 2025»)

Handlingsplan med status (del 3)				
Uønsket hendelse	Aktuell løsning	Tiltak	Ansvar	Status 2025
Fall fra fjell til fots eller ulykke ved skikjøring i fjellet	Informere om trygge turer og fjellvettreglene	Ansvarlig markedsføring av fjellturer, informasjon om anbefalte områder, og om fjellvettreglene Turistinformasjonen i Narvik, Ballangen og Kjøpsvik veileder besøkende Legge til rette for infrastruktur (parkering, avfallshåndtering, skilting/merking) på turer	Visit Narvik (VN) Kommunene og Visit Narvik Kommune (areal, veg og park), friluftsråd, Statens Vegvesen	VN: Ansvarlig markedsføring, egne retningslinjer se: https://www.visitnarvik.com/media/1163 VN: Anbefalte områder, se: https://www.visitnarvik.com/no/vandring-topptur-narvik VN: Informasjon om Fjellvettregler, se: https://www.visitnarvik.com/no/pa-topptur-i-narvikregionen
Ulykke ved snøskred	Vise til www.yr.no og www.varsom.no for snøskredvarsling, og bratthetskart på https://temakart.nve.no/link/?link=kast	Visit Narvik og kommunen informerer om skredfare i sine kanaler (nettside og SOME) Turistinformasjonen i Narvik, Ballangen og Kjøpsvik veileder besøkende	Visit Narvik (VN) og kommunen Kommunen og Visit Narvik	VN: Skredfare info på nettside: https://www.visitnarvik.com/no/skredfare VN: På SOME; kontinuerlig, og ved skredfare

Ulykke ved fjellklatring	Anbefale IFMGA-sertifiserte guider og vise til alternative fjell for å unngå store grupper (spre klatring til flere områder)	Ansvarlig markedsføring av fjellturer og informere om anbefalte områder Turistinformasjonen i Narvik, Ballangen og Kjøpsvik veileder besøkende	Visit Narvik (VN) Kommunen og Visit Narvik	VN: Anbefaling om bruk av sertifiserte guider, se: https://www.visitnarvik.com/no/pa-topptur-i-narvikregionen https://www.visitnarvik.com/no/hvorfor-velge-topptur-i-narvik
Ulykke ved bading / svømming / dykking	Sørge for sikkerhetsutstyr og advarselsskilt	Sikre redningsbøye på offentlig badeplass – bading og svømming	Kommunen	Informasjon om livbøye: https://www.narvik.kommune.no/tjenester/parkering-veg-parker-og-minnesmerker/veg-parker-og-minnesmerker/offentlige-parker-lekeplasser-og-minnesmerker/ornesvika-badeplass/ Bør utbedres!
Ulykke med sykkel	Informere om trygge turer og fortelle om eventuell risiko ved områder, f.eks. varsomhet på Reinnesfjellet ved vått berg	Ansvarlig markedsføring av fjellturer og informere om anbefalte områder Stedlig skilting på utsatte områder	Visit Narvik (VN) Kommunen, Friluftsråd	VN: informasjon om anbefaling for ryttere med erfaring fra bratt sykling og god sykkelbeherskelse. Ref: https://www.visitnarvik.com/no/terrengsykling-pa-reinesfjellet
Værfaste turister/gjester i fjellet, eller savnede personer i fjellet	Informere om fjellvettreglene, www.yr.no og bekledning/utstyr med tanke på vær- og føreforhold	Visit Narvik informerer på sin nettside om hva man bør ta hensyn til før man legger ut på tur Turistinformasjonen i Narvik, Ballangen og Kjøpsvik veileder besøkende	Visit Narvik (VN) Kommunen og Visit Narvik (VN)	VN: Informasjon om Fjellvettregler, se: https://www.visitnarvik.com/no/pa-topptur-i-narvikregionen VN: informasjon om værforhold og skredfare:

	Oppfordre til bruk av kart og kompass, samt å ha fulladet mobiltelefon (og nødlader) Sørge for god skilting og merking	Det offentlige tilrettelegger infrastruktur for utvalgte turområder	Kommune (areal, veg og park), friluftsråd, turlag	https://www.visitnarvik.com/no/skredfare Friluftsråd: https://files.solvecms.com/halogaland-friluftsråd-no/a5f9fe4/21%20lette%20turer%20i%20Narvik.pdf
Risiko ved kjøring på arktiske (vinter)veier	Sørge for god informasjon	Informerer om hva man bør ta hensyn til før man legger ut på kjøring Leiebilselskapene informerer på utleiesteder og har gjennomgang med sjåfør før bil leies ut	Visit Narvik (VN) og Leiebilselskapene	VN: informasjon om retningslinjer for kjøring på vinterveier, se: https://www.visitnarvik.com/driving-guidelines

Versjonslogg

Dato	Versjon	Endringer utført	Ansvarlig
23.12.2021	1.0	Ferdigstilt dokument	Line Henriette Benjaminsen, Visit Narvik
11.04.2025	2.0	Bardu kommune er fjernet fra analysen, samarbeid avsluttet 2024	Ann-Hege Lund, Visit Narvik
11.04.2025	2.0	Risikovurdering er fjernet fra Kartlegging del 1 og lagt til kun i analyse del 2	Ann-Hege Lund, Visit Narvik
11.04.2025	2.0	Kartlegging/analyse: Risiko ved kjøring på arktiske (vinter)veier lagt til som nytt punkt.	Ann-Hege Lund, Visit Narvik
11.05.2025	2.0	Handlingsplan: status for 2025 er revidert inn i dokumentet for å synliggjøre gjennomførte tiltak	Ann-Hege Lund, Visit Narvik